

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 197. НЬО ЙОРК і ДЖЕРЗІ СІТІ, вівторок, 10-го жовтня 1944.

No. 197. NEW YORK and JERSEY CITY, Tuesday, October 10, 1944.

VOL. LI

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ЗАПОВІДАЮТЬ ЗІЗД ГОЛОВ УРЯДІВ ЧОТИРЬОХ ПОТУГ

ВАШИНГТОН. — Конференція Чотирьох Потуг в справі створення міжнародної ліги миру покінчилася. Вона розпочалася в Домбартон Овкс 21. серпня і тривала до суботи 7. жовтня. З її вислідом буде поданий урядовий комунікат. Тепер уже звісно, що Чотири Потуги, себто Америка, Англія, Росія й Китай погодилися на створення Ради Мірової Ліги, але розійшлися в поглядах щодо способу забезпечення миру. Зачувати, що Франція прийнято в члені постійної ради ліги. Щоб завершити цю будову являється конечним скликати зїзд голів чотирьох держав, що радили в Домбартон Овкс. Поважно говорить, що в недалекій будучині зїдуться такі державні мужі: Рузвельт, Чорчил, Сталін і Чяннг-Кай-шек.

НЕСПОДІВНА СМЕРТЬ ВЕНДЕЛА ВІЛКІЯ.

НЬО ЙОРК. — Після одномісячної недуги на горло й серце Вендел Вилкі, кандидат Республіканської Парті на президента Злучених Держав при виборах в 1940. р. помер у неділю довіта 8. жовтня від удару серця в 52. році життя. Тіло його похоронять в родинній гробівці в Рушвил, у степій Індіана. З нагоди його несподіваної смерті найвизначніші люди в прилюдній життю висловили свій подив для людини, що з фермерського хлопця став великим індустріалістом і зазнав поваги в міжнародних колах. В американській політиці, після своєї прогрі, він належав, як про нього писали, до „любляної опозиції“, супроти політики президента Рузвельта. Він вславився найбільше тим, що після нападу Японії на Перл Гарбор відбув у 1942. р. світову подорож літаком і написав після її викінчення книжку „Один Світ“ — „Вон Ворлд“, яка розійшлася в двох мільона примірників. Перед виборами в 1944. він пробував ще раз дістати номінацію на кандидата на президента, але провалився заздалегідь. Не зважаючи на це, він дальше брав участь в політичній життю, висловлюючи свою критику на недомогання обох великих партій.

ПОСМЕРТНА МЕДАЛЯ ДЛЯ ДУТКА.

ВАШИНГТОН. — Рядовик американської армії Іван В. Дутко з Гомер Сіті, Па., котрий вбив 11 німців, а по стороні американській він був самий цілою армією, дістав посмертний призначення, а це конгресову почесну медаль. Її дістане його вдова, яка мешкає в Риверсайд, Нью Джерзі. Згаданий геройський вчинок визначив Дутка в боях коло Анціо в Італії ще 23. травня. Він тоді орудував самий гарматою і трьома скорострільними доки не вивав у бою.

ДЮІ ХОЧЕ ЗАТРИМАТИ КОРДЕЛА ГОЛА.

НЬО ЙОРК. — Від найближчих дорадників губернатора Дюї дісталася до прилюдного відома відставка, що на випадок його вибору президентом Дюї хоче затримати теперішнього секретаря стейту Кордела Гола на його дотеперішньому становищі. На це вказувала теж промова Дюї, виглошена по радіо в суботу 7. жовтня в Чарлстон, Вест Вирджінія. Він тоді сказав, що постарается затримати найспосібніших американців для орудування заграничною політикою безогляду на партійні різниці. Яке становище в цій справі займе секретар Гола, ще не знати.

150-ЛІТТЯ РОСІЙСЬКОЇ ЦЕРКВИ В АМЕРИЦІ.

НЬО ЙОРК. — Спеціальне богослуження відбулося в російській православної катедрі при 2. вулиці в неділю 8. жовтня для звелічання 150-ліття оснування Російської Православної Церкви на американському континенті. Перший православний храм збудовано в Кодяк на Аласці. — З нагоди річниці відправив Службу Божу митрополит Православної Церкви Теофіл з Сан Франсиско.

ВТРАТА В МИСТЕЦТВА З НАГОДИ ВІЙНИ НЕВЕЛИКА.

ВАШИНГТОН. — Американська Комісія для Збереження Мистецтва оприлюднює вісти, що втрати в творях мистецтва вчасі теперішньої війни не є такі великі, як розголосувано. Завдяки вишколенню стрільців та бомбовиків по ворожій стороні стрільня падали в більшій частині на означені військові предмети. Зате велику шкоду потерпіла Англія в тому, що понищено її церкви та музейні будівлі. Історичні твори мистецтва були спаквані наперед і покладані у відновдних місцях.

ПЕРЕДБАЧУЄ БІЛЬШЕ ВОЄННИХ ПОЗИЧОК.

АТЛАНТИК СІТІ. — Секретар скарбу Генрі Моргант, згадуючи про початок кампанії за Шесту Воєнну Позичку в дні 20 листопада, заявив, що це не буде остання позичка. Він висловив погляд, що хоч ворог в Європі тікає, то не знати ще, як довго його втеча буде тривати.

Акція за загальну передвиборчу реєстрацію

НЬО ЙОРК. — Тому, що Нью Йорк є звичайно показником заінтересування політикою вчасі виборів на президента і тим дає приклад цілому краєви, обі політичні великі партії вивали своїх прихильників поспішити до зареєстрування себе як виборців в біжучім тижні. Посадник міста Ла Гардія видав від себе зазив по радіо ще в суботу, 7. жовтня, а з поодиноких радіо-станцій, зокрема вчасі українських радіо-програми йшли зазиви до сповнення найважливішого громадянського обов'язку. Промовці звертали увагу на це, щоб горожани споза округи Нью Йорк пильнували своїх реєстраційних днів та щоб не тратили нагоди.

ПОМЕР О. ІВАН КУТСЬКИЙ

ВІЛКСБЕРІ (Пенсильванія). (Власна кореспонденція „Свободи“). — Тутешній парох української-католицької церкви, о. Іван Кутський, помер на серцеву недугу в неділю 8. жовтня в шпиталі після тритижневої недуги. Похоронне богослуження відбулось в середу рано, після чого тіло буде перевезене до Пінтсбурга й поховане в гробівці в МекКізракс.

Роджений в сільській сім'ї в Сторонібабах повіту Золочів, Західна Україна в 1885. р. покінчив Академічну гімназію у Львові в 1906. р., геологічні студії у Львові в 1911. а до Америки прибув в 1913. р. був на кількох парохіях, між ін. в Бервіку та МекКізракс. Працював речно на релігійному полі і був совітником при єпископі Констанции. Останніми часами прихильно відносився до діяльності Українського Народного Союзу й виголосив промову на Союзівім ювілейнім святі у Вілксбері 18. червня 6. р.

ПРОМОВИ НА ТЕМУ ПОЛЬЩІ З НАГОДИ ДНЯ ПУЛАСКОГО

НЬО ЙОРК. — Тут відбулася велика патріотична демонстрація поляків з нагоди Дня Пулаского, в якій взяло участь 45,000 осіб. Зі степенні перед Прилюдною Бібліотекою промовляв губернатор Дюї, заявляючи, що він підозріває адміністрацію президента Рузвельта в непевности щодо польських границь. Дюї зажадав теж, щоб американці польського роду зробили все, що в їх силах для втримання дискусії над Польщею на денному світлі.

Ввечір, на польським бенкеті в готелю Валдорф Асторія промовляв сенатор Вагнер іменем адміністрації. Він заявив, що „діяміром і цілю адміністрації Франкліна Д. Рузвельта“ є довести до цілковитого привертнення й охорони границь, „які вказують на історичні аспірації польського народу“.

ЗАІНТЕРЕСУВАННЯ СЕРЕДНІХ ДЕРЖАВ МИРОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

ВАШИНГТОН. — З нагоди покінчення конференції для безпеки світового миру в Домбартон Овкс підсекретар стейту Едвард Стетніус обговорював заінтересування держав середньої величини мировими проблемами. Він згадав, що такі держави, як Австрія, Бразилія, Канада або Норвегія схочуть мати своїх представників на неспостійних становищах будучої мирової ліги і з цими домаганнями треба рахуватися. Середні держави можуть признати головну ролу великим потугам, але забжають признати й їм відповідний голос у вирішуванню миру.

Парижани домагаються соціалізації

ПАРИЖ. — Всі місця великої сали Вельдором д'Івер, що має 25,000 крісел, були заняті, коли Національна Рада Опору відбула там свої перші збори від звільнення Парижу від німців. Промовляли на них провідники підпільної боротьби проти окупантів.

Головною точкою їх промов було рішення Ради Опору далі продовжувати своє існування, аж поки край не прийме нової конституції.

Підносили далі єдність партій для опору німцям і заявлялися за дальше удержання цієї єдності.

Всі бесідники заявлялися за соціалізацію промислів, а публіка цю думку гучно оплескувала. Вони казали, що „невідповідальні капіталісти“ вже занадто довго правили Францією та що тепер робітники повинні прийти до участі в заряді підприємств.

Збори домагалися від Аліантів признання тимчасового уряду.

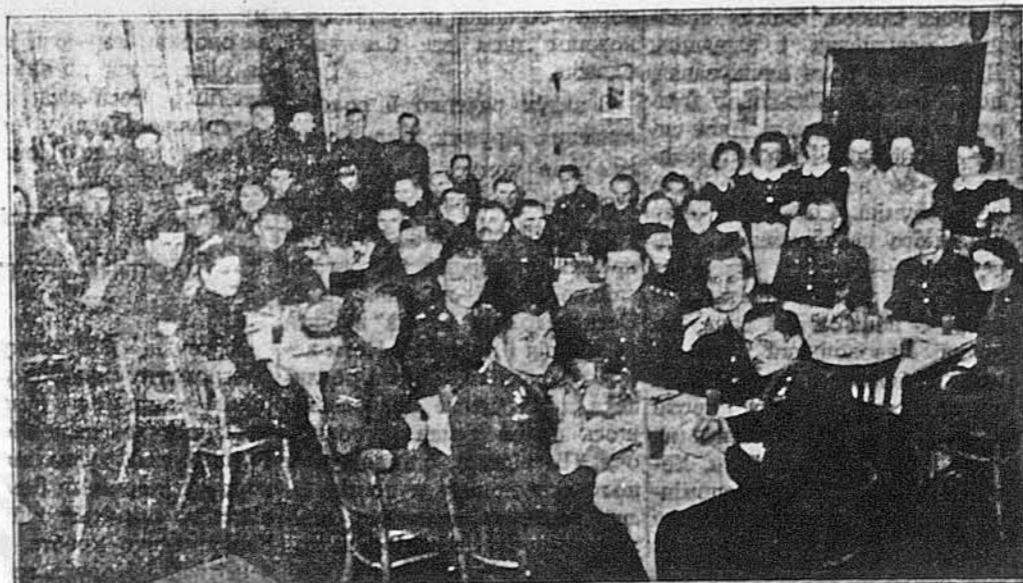
Бувший міністер Жорж Бідоль, до незада предсідник Ради Опору, підчеркував, що тепер нарешті об'єдналися в Раді всі французькі партії, соціалістичні, комуністичні й консервативні. Мовляв, тепер є тільки одна Франція.

МІХАЙЛОВІЧ УТІК У ГОРИ

ЛОНДОН. — Генерал Дража Михайлович, бувший воєнний міністер югославського уряду на вигнанню, покинув Сербію, котра майже вся вже в руках маршала Тіта й червоної армії, та сховався в боснійській гори. Каже югославське радіо, полаячи що вістку, що при ньому осталося лише небагато людей.

ОСТАННЯ НАДІЯ ПОЛЯКІВ — БРИТАНІЯ Й АМЕРИКА

ЛОНДОН. — Польський уряд на вигнанню вчерпан уже всі засоби для добуття згоди з совєтським урядом у Москві та постановив у тій справі вже більше ніяких кроків не робити, а поклястися з усім на уряди Британії й Злучених Держав. До такого рішення прийшов кабінет Міколайчика, коли Польський Комітет Національного Визволення в Люблінні назвав нового команданта польських військ, ген. Бора-Коморовського, злочинцем і зрадником польського народу.

Різдвяний обід заряджений Союзом Укр. Кан. Вояків в Лондоні дня 8. січня 1944. в домі Української Військової Гостиниці.

ВЕЛИКИЙ ПРОЛОМ НА ПІВНІЧ ВІД ААХЕНУ

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІАНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ. — Перша Американська Армія зробила на північ від Аахену ще один пролом у Західнім Мури. Пролом має дві милі ширини й становить поважну безпеку для Німеччини, бо завдаки йому американські війська вбиваються в німецькі лінії клином 10 миль широким і 9 миль глибоким. Доконали цього, американські війська негайно несподіваним маневром захопили горби коло Аахену, з котрих вони можуть острілювати кожную дорогу, що веде до Аахену, так що німецький гарнізон у місті тепер просто відрізаний від решти німецької армії.

Далі на полудне Третя Армія посувається вперед 20 миль широким фронтом на північ і північний схід від Нансі. Вона заняла Понт-а-Мусон і Шато-Салін. За останню добу поступ уперед виносив 6 миль.

Незвичайно цікавий бій іде коло твердині Мецу, головно його південного форту Дріану. Цей бій має справді небували признаки. Американці зайшли в форт, але німецькі оборонці форту знаходяться на поверсі глибоко під ними. Боротьба повна несподіванок. Перед американськими військами наприклад нагло появляється спід землі піднесений електричним елевейтером форт, котрий видає салву огню скорострільами і вміть западається під землю, поки ще американці вспіють кинути на нього ручні гранати.

На найдалі на північ висуненій частині аліантських військ канадійці замкнули німців на острові Вальхерені.

Сема Армія, що йде зполудня на Бельфор, зробила останніми днями менші поступи. Зате британські летуни в цій частині фронту заробили німцям багато клопоту, розбивши гати на ріці Рені й заллявши водами низину, на котрій стоять німецькі позиції.

ВЕЛИКІ РЕЙДИ ПО НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН. — У суботу вибралося на Німеччину найбільше число літаків, яке досі вислано за один день. 5,500 літаків ударило з Італії й зо заходу, розбиваючи різні промислові центри від Відня аж по Балтик. Американські втрати в тому дні були поважні: 51 бомбовик і 15 боевиків. Зате ворог утратив 59 літаків.

У неділю гармада британських літаків розбивала гати Голандії та німецькі гарматні позиції вздовж Лінії Зигфрида. В той день російські бомбовики били по Бреславі й інших шлесських містах.

ВЕЛИКА РОСІЙСЬКА ОФЕНЗИВА НА ЛИТВІ.

ЛОНДОН. — Червона армія наступає Литвою 175 миль широким фронтом. За 4 дні офензивы вона посунулася на 65 миль уперед та заняла понад 2,000 осель. Червона армія підходить уже до порту Мемеля, що колись належав до Литви, та Лібави, що належав до Латвії.

На Балкані червона армія поспішає скоро малярською рівниною й знаходиться тепер усього 72 милі від Будапешту.

Далі на полудне червона армія бере немовби кліщами югославську столицю Білгород, на котру з противного боку наступає югославська армія маршала Тіта.

У Польщі йдуть завзяті бої коло Пултуцка.

БІЛЬША ЧАСТИНА ПЕЛЬОПОНЕЗУ В БРИТАЙСЬКИХ РУКАХ.

ЛОНДОН. — Бритійські інвазіонні війська заняли вже більшу частину грецького півострова Пельопонезу. Вони стрічаються зо слабим опором ворога, котрий видно думає тільки про те, якби йому вирватися з Балкану. Бритійські війська збираються переправитись через Істмійський канал коло міста Коринту та вступити на грецький сухозем. Німці вже Коринт евакували.

Греки кажуть, що за три роки німецької окупації Греції німці спалили 1,300 сіл та оставили без даху над головою півтора мільона до двох мільонів осіб. Серед населення панує страшне огірчення проти тих, що співпрацювали з німцями; британці мають немало труду вдержати грецьких патріотів від пімсти проти цих греків.

ПОСТУП АЛІАНТІВ В ІТАЛІІ.

РИМ. — Восьма Армія перебралася через ріку Фіомініно та добула стратегічно важну гору Фарнетто. Пята Армія поширила свій фронт проти Больоні та заняла два важні горби на західнім побережжю.

ЛЕТУНИ ДАЛІ ТОПЛЯТЬ ЯПОНЦЯМ КОРАБЛІ.

ЧУНГКІНГ. — Летуни Американської 14. Повітряної Сили знищили за місяць вересень японських кораблів на загальній тонажі 162,000 тон. Вбили при тому 4,000 японських вояків, переважно з кавалерійних відділів.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЬ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

“СВОБОДА” (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1914 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRYANT 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрим оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

КАРТАСАНІ ПОСЛАТИ ГРОШІ ЛИБЕ НА Т. Зб. Foreign Money Order.

Address: “СВОБОДА,” P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

В дарунку нашим воякам

Український бізнесмен, громадянин Василь Пуйда з Нью Йорку, закупив 100 примірників виданої англійською мовою „Української Літератури”, книжки проф. Кларенса Манінга, призначаючи ось ті книжки в дарунку для американських вояків з українського роду, що походять з Нью Йорку. Закуплені книжки передав жертводавцеві Українсько-Американському Товариству Родичів в Нью Йорку для розсилки їх воякам.

Ось ця новинка повинна заставити не одну організацію, що займається висилкою дарунків нашим воякам, чи святочних побажань. Певно, що добре висилати нашим хлопцям тісточка, шоколяду, чи інші ласощі. Але треба пам’ятати і за щось інше!

Хлопці в американській армії не голодують. Вони найкраще годовані з усіх вояків у світі. І найкраще вбрані. Та ще й одержують у грошах стійки, про що вояки інших народів навіть мріяти не можуть. Очевидно, що того всього замало, коли зв’язати, що ті наші діти свою грудь наставляють, життя віддають, чи набираються болючих ран, важких хворіб. І тому кожна наша ввічливість, кожна пам’ять, кожний дарунок — це ніщо в порівнянні з їхніми жертвами. Тому і треба далі за наших вояків пам’ятати, далі їм висилати наше привіт і пакунки, далі їх підкріпляти на душі нашими листами, нашим серцем. Та це все не противне тому, щоб у нашій пам’яті про них теж знати, що добре час від часу зробити їм таку несподіванку, якої вони ніяк не надіялись. Себто вислати їм якусь книжку в англійській мові про український нарід і Україну.

Те, що пропонуємо взяти під розвагу, не є ніякою нашою оригінальністю. Бо мільони книжок висилається американським воякам! Висилають їх до різних військових бібліотек, що є по різних військових станціях біля фронтів і подалі. Висилають їх і поодиноким воякам. Теж і книгарня „Свободи” одержує нераз замовлення від наших вояків з далеких сторін. Є навіть замовлення від військових станиць з підписами командантів, що цілком не вказують на українське походження. Це означає, що є зацікавлення книжками про Україну та український нарід, виданими англійською мовою.

Усі ті речі зрозуміємо краще тоді, коли зважимо, що в звітленнях про перебіги, які можна завважити в життю та поведінці наших вояків, стверджується, що наш вояк дуже споважлив, рад поширювати своє знання і тужить за добром книжкою, яка є для нього теж і розрадою і відпочинком.

Не інакшим, очевидно, є і американський вояк українського походження. Для нього книжка про Україну і український нарід може бути радісною ще й з того боку, що він тепер чує так багато про героїстичність українського народу та Україну, що просто відчуває потребу дізнатись більше про той славний нарід, з якого він сам походить.

Пам’ятаймо за це, коли обдаровуємо його пакунками!

Куди йде Франція?

Під час своїх перших відвідин у французькому місті Лілі, що вважається немовби столицею промислової частини Франції, генерал Де Гол, провідник французького тимчасового уряду, виявив досить виразно плани свого уряду в справі державної господарки Франції. Була це перша заява в цій справі, і тому зовсім зрозуміло викликала широке зацікавлення в світі. Раз, що Франція все ще одна з великих держав світа, хоча тепер не може вповні проявити своєї повної сили. По друге, господарські плани Франції є замітним показником напрямків господарського розвитку не самої тільки Франції, але й інших країв, що за закінченням війни найдуться в подібній до Франції господарській положенню.

Генерал Де Гол прибув до Лілі в мент великого промислового напруження, бо вчас великого безробіття французьких майнерів. Вони не тільки працюють лише половиною робочого дня, але й ще й за цю працю не дістають відразу належної їм зарплати. Цей стан поселення немовби заставляє провідника французького уряду заявлятися про дальшу господарську політику уряду.

Генерал не дав на цю заяву довго ждати й відразу заповнив французів, що уряд збирається перевести в господарці Франції далеко йдучі реформи. „Ми не хочемо вертати назад до той політичної, суспільної й моральної ситуації, яка нас довела на край пропасти”, говорив генерал Де Гол. „Нашим обов’язком є використати як найповніше все те добро, що знаходиться в нашій землі, під нашою ріллею і в нашій імперії. Аби цього dokonати, на це нема іншої ради, як завестись планову господарку”.

Генерал ужив на означення планової господарки фрази „кермована господарка”, і цю фразу далі поясняв так: „Ми хочемо, аби держава кермувала економічним зусиллям цілого народу для добра всіх і аби вона забезпечила кожному французові й французівці поправу життя. Ми не можемо далі толерувати тих концентрацій інтересів, що називаються трюстами. Вони могли існувати через якийсь період у розвитку земельних маєтків; але вони тепер уже більше не сповняють потреби економічної організації — зовсім так, як у минулому військовий феодалізм перестав сповняти потреби оборони на державній розмірі”.

Завився у її дядків молодий несміливий юнак, просто убраний, без тині прикмет золотої молодіжності. Вмів бути веселим і поважним. Захопив її плямами перебування несправедливого укладу суспільного життя, чувся українцем, розумно боронив своїх переконань перед старшими, життям вже навченими. Говорив про своїх батьків, що не довго нажилися на світі, мав в очах слези. Опісля прийшло освітлення і заручини. Довгих три роки вицкування, поки вчився військової мудрости в Елісаверграді. Двоє сиріт поєдналися і жили щасливо, як би не війна. Не було непорозуміння, не було хмар взаємного невдоволення. Співречалися — перша суперечка вийшла за те, що мають вони мати — вона хотіла сина, він дочку. Паволоцький сина чомусь побоювався, вважав, що він родиться з зубами і трохи не з вусями... Погодилися на тому, буде, що має бути. Коли побачив вперше безпомічне, маленьке сотворіння, нову людину, — захопився хлопчиком, забув, як ворогував з ним перед його уродженням...

„Дія цієї плянової економіки”, говорив далі Де Гол, „для цього найповнішого використання природних багатств краю, першою суцільною вимогою є аби колектив, себто держава, перебрав під свій заряд великих жерел спільного маєтку та аби держава контролювала певні інші діяльності, очевидно, не виключаючи зовсім товчка справедливої приходу й ініціативи”.

З цих слів виходило би, що круги, котрих провідником являється генерал Де Гол, стоять за таку державну господарку, при якій деякі ділянки промислу були ведені державою, а інші приватними підприємцями. Тимчасово так поступає він тепер. Деякі з виток французького промислу вже піддали під контроль держави, бо французький уряд уже ризикує перебрати на державу вуглєві копальні воколици Лілію та фабрики автомобілів Рено; — а інші бізнеси оставив у приватних руках.

Навіть у тих вітках, що далі остануться під приватною контролею, не будуть зовсім повністю вільні реформи, бо, як видно з заяви Де Гола, уряд збирається допустити до участі в зарпіді в усіх промислах Франції робітників. На тім основі генерал називає цю систему державною, чи національною (в Франції оба терміни рівнозначні) системою французької економіки.

Де Гол зовсім не дурить себе, що такі далеко йдучі реформи підуть легко. Він зовсім виразно передбачує важку боротьбу. В першу міру виступлять проти цього плану ті, що через нього малиб втратити маєток або владу над іншими людьми, бож звисно, що ніхто, що має такі річі, їх добровільно, без боротьби, не здає. Не без того теж, щоб ті люди не наїшли собі помічників поза границями краю, між чужинцями, яка то поміч тепер спеціально була би дуже ефективною, коли в Франції ще є чужі війська.

Ці круги все шукали чужої помочі, і шукали серед тих, які їм обіцявали врятувати їх перед комунізмом. Для рятунку власне своїх маєтків деякі великі французькі промисловці пішли в лабеті нацизму й зрадили в цей спосіб Францію. Як тепер показується, ця зрада на них найбільшче відоб’ється: тепер вони все так само фабрики й копальні потратять на річ держави, чи народу. Франції, а ті, що домагалися для них відшкодування, тепер мають багато менше

Проф. Микола Чубатий.

СИЛА МЕЧА ТА СИЛА ДУХА В МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ

Середньовічна теорія про дві потуги в міжнародному житті.

В середніх віках в часі ривалізації зі собою двох світових потуг, папства та римського царства німецького народу, повстала теорія про дві сили, що рідять та порядкують життя між народами. Одна це сила духа, друга це фізична сила меча.

Під силою духа розуміли в середніх віках всі сили моральні, що повинні бути рішальними у міжнародному житті. Середні віки у цілій своїй духовості були пересвяті релігійним світоглядом християнства, тому вважалося малоще не за одинокі сили моральні християнську релігію, репрезентовану папством. Коли після часів гуманізму та релігійної революції, себто протестантизму, цілі краї вийшли зід послуку папству, старалися впорядкувати міжнародного життя віднайти якесь нові моральні сили, що вважали брутальну фізичну силу у міжнародних відносинах та звертали людство на шлях панування сил моральних, себто сил духа.

В середніх віках, а радше вже на склоні середніх віків, останий, що здефініював та уявив в повну теорію відношення сил моралі, себто духа та фізичної сили, був папа Боніфатій VIII. Його була про два мечі, про меч духа та про меч фізичної перемоги, відома в історії та може ще найкраще зясує погляди релігійного середньовіччя на приміювання

грунту під ногами, ніж вони мали перед німецькою інвазією Франції. Можливо, що великі промислові організації, так звані трюсти, ще й тепер зберуть певні суспільні сили на свою оборону, але це певно справи навсе не вирішить. Чим більше консервативні будуть ці реформи, тим менше вони вдоволять народ Франції, і тим радикальніші реформи придуть пізніше.

І це є вигляди не одної тільки Франції. Таке саме заповідається в Італії, в Греції, Югославії, Малярщині та повсюду Німеччині. Тому й не дивно, що так багато публіцистів, бачучи такі події й тенденції, висказує переконання, що ми живемо не тільки в часі епохи світної війни, але й в часі глибоких всевітніх реформ, можна навіть всевітньої революції.

тих двох сил у світовій політиці. По думці папи Боніфатія VIII сили духа у міжнародному житті мусять бути поставлені на першому місці; а сили фізичні мусять бути підпорядковані. Таксамо як людина складається з душі та тіла, так само життя між народами мусить мати елементи фізичні та моральні, при чім моральні та мусять бути рішальними.

Погляди гуманістів на моральні та фізичні сили в політиці.

Звіснення цілого життя після гуманізму, зокрема наука італійця Макіявеля про панування брутальної сили, як одинокі рішальні в світовій політиці, ослабили дещо середньовічні погляди на суверенітету сил духа, себто моральних сил понад фізичні, але цілком того погляду не вилишили. Хоча наука Макіявеля про улегалізування неморальности у світовій політиці зачали всі стосувати на широку скалю, і налізі погляди Макіявеля стали немов дорогим каменем для новочасного дипломата, проте політики робили це немов з якоїсь вестидом. Всі вичували, що так не повинно бути. Погляди Макіявеля студіювали і приміювали кожний політик, але рівночасно кожний його називав осуджуваным.

Найбільший макіявіліст у практичній політиці та батько новочасного прусактва, Фридріх II, або Великий, сам навіть написав книжку Анти-Макіявеля, в якій поборював неморальність гуманістичного італійського політика. Він сам немов відчував, що так бути не повинно, хоч сам поступав інакше. Значить, що розумів зло панування брутальної сили над мораллю в політиці.

Філософи борються моралі в політиці.

Захитані в часі гуманізму погляди середньовіччя про безоглядну супремачію моралі над фізичною силою у міжнародній політиці старалися зреставрувати деякі протестанти далекі від признавання супремачії папського престоло. В першу чергу слід тут згадати Гуга Гроція, творця новочасного міжнародного права, що старався принайменше уняти в рамках права життя між народами, коли вже моральні сили перестали бути рішальними. А що в життю між народами на екзекуцію права нема іншого способу крім війни, тому налізі Гуго Гроція ста-

рвався повернути панування той звітченої моралі в життю поміж народами та хоч вчасті заступити панування виключно релігійної моралі середніх віків, правом народів.

Захитані середньовічні погляди про потребу панування моралі в політиці поміж народами з чисто філософських міркувань старалися доказувати французькі філософи, Монтескіє, Руссо та інші, підкреслюючи природне право кожної людської одиниці до свободи як одинокю та нічим неопрокинену основу моралі в політиці народів, бо оверту на праві природи.

Саме в душі ідеалів французьких філософів складалася Декларация Незалежности Злучених Держав Північної Америки.

В тім дусі про потребу панування сил духа над брутальною перемогою відбувалася американська революція, в тім самим дусі укладалася американська конституція. Кожна людина на світі родиться вільною, право людини бути вільною ніколи не передається. Коли це святе право кожної людини порушене брутальною силою, людина має повне право повстати проти цієї брутальної сили та дорогою революції відзискати своє природне право до волі.

Оце думки, що ними починається американська Декларация про незалежність. Говорить вона ясно і недвозначно, що не сила фізична порядкувати має відносини поміж народами, тільки сила духа, сила моралі.

Та немає ніякого терміну, який передавляв би право людини відзискати волю поневажану брутальною силою перемоги. Звідси заклучення, що ніякий порядок встановлений над поневоленою людиною, над поневоленням народом, не може прийняти сили права, хочби не знати які потуги, та не знати хто апробував поневолення народу. Правда до волі це природне право, що по нього навіть шляхом революції може впімнутися поневолена людина, поневоленний нарід.

Ключі Французької Революції у боротьбі з брутальною силою перемоги.

Ключі про право кожної людини бути вільною та про право кожної поневоленої людини подіптати право до волі відзискати хочби навіть дорогою революції, на європейським континенті було реалізоване серед бурунів великої Французької Революції. І вона мала свої брутальності, однак такі в результаті вона несла людині та цілим народам волю. Де вступив син французької революції, Наполеон Бонапарте, там такі всюди касували паншину, заводили рівність станів, проганяли старі династії, що не вміли вслухуватися у нові ключі волі людини та народу. Наполеонські завоювання з одного боку носили характер накидуваної волі людини цілій Європі, але з другого боку наполеонські завоювання такі визволяли людину та будили приспані народи до нового вільного життя, до ролі хоч співгосподаря на рідній землі.

Наполеона поконали, але ключі французької революції, рознесені ним по Європі, не рідко навіть без його спвідання, стали вже такими ключами, що їх ніяка сила не була вже спроможна винести з душі людини. Правда, по наполеонській епопеї прийшла в Європі реакція та панування брутальної сили потрібного Святого Аліянсу, однак це вже були тільки останні зусилля брутальної фізичної сили проти панування моралі в житті поміж народами та серед горожан того самого народу.

Ключі французької революції, рознесені ним по Європі, не рідко навіть без його спвідання, стали вже такими ключами, що їх ніяка сила не була вже спроможна винести з душі людини. Правда, по наполеонській епопеї прийшла в Європі реакція та панування брутальної сили потрібного Святого Аліянсу, однак це вже були тільки останні зусилля брутальної фізичної сили проти панування моралі в житті поміж народами та серед горожан того самого народу.

(Кінець буде).

КУПІТЬТЕ ВОЄННІ БОНДИ

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені. В КІГТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ У ДВОХ ЧАСТИНАХ (Перший том трилогії „Огнем і Кровю” 61)

Витворилася у неї неперемальна, пристрасна любов і до дітей. Дні її ночі проводила коло постелі недужого хлопця. Не відпускала від себе ні на крок маленької Ольги. Стали дітям нянькою й дбайливою доглядачкою. Нервові її напруження дійшли до кульмінаційного рівня останнього дня перед Великоднем. Плакала, або просиджувала годинами мовчки — замкнувшись з дітьми. Прислуга побоювалася, щоб не заподіяла собі чого недоброго. І тоді та прийшла телеграма Паволоцького про виїзд з Лівадії. Телеграма прийшла з запізненням на день, і Марія Олександрівна негайно висладала коні на стачію. Вечір вся прислуга пішла до церкви на всеношню. В до-

Всі її задростили, вважали щасливою. І справді, вона такою щасливою була, що того щастя боялася. Чула, що і щастя закінчиться страшною катастрофою, не тільки для неї самої, але для цілої родини. І тому так журилася долею чоловіка і дітей. Про себе не думала. Готова віддати себе і на смерть, щоб лиш безпекку повернути від близьких. А здавалося їй, що безпека чорна, страшна насувається з кожним днем все ближче й ближче.

З задум очутило її голосне гавкання Дружка. Пес зірвався, радо чомусь заскімлівши. Вслід за тим застукали двері в сусідній столовій, почувся кроки і звякання острогами спільно йдучої людини. Марія Олександрівна хотіла вибігти на зустріч і не могла. Ноги немов одерв’яніли, по тілі розлилася якась дивне ослаблення, щось немов туман заслонило очі. Півсвідомо, одним рухом положила доньку в постіа Олега й сиділа недвижно, влявши очі в двері. В них показався Паволоцький, — блідий, вихудлий. Марія Олександрівна змогла лиш слабо скрикнути: — Володимир! Ти! Здоровий! Вернувся!

А саме в цю ніч на далекому заході гарганням огнем заговорили гармати, поляглися ріки крові по зимовій безрідності. Російська армія одредіковувалася у змагу за галицьку землю. Почався наступ Макензена... (Кінець першої частини)

У грудні 1914 року напіврозгромлену австро-угорську армію зміщени німецькими дивізіями генерала Лезінгена, і спільними зусиллями його корпусу з арміями Бем-Ермолі відперто російські війська від Карпатського хребта. Бої перенеслися у Бориславський район. Розвідчі австро-угорські

ЧАСТИНА ДРУГА ХІХ.

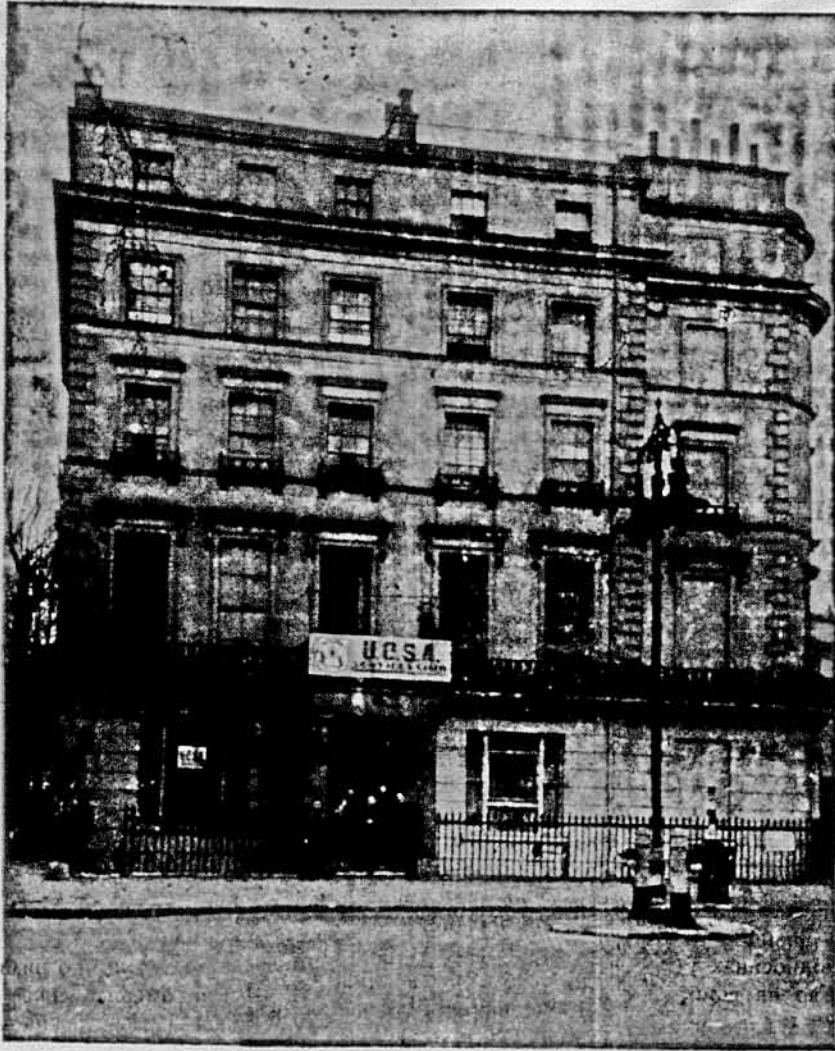
У грудні 1914 року напіврозгромлену австро-угорську армію зміщени німецькими дивізіями генерала Лезінгена, і спільними зусиллями його корпусу з арміями Бем-Ермолі відперто російські війська від Карпатського хребта. Бої перенеслися у Бориславський район. Розвідчі австро-угорські

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

(Кінець буде).

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ЗАКУПНА І ПОШИРЮВАННЯ КНИЖОК І ВИДАВНИЦТВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ПРО УКРАЇНУ ТА УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД

ГОСТИННИЦЯ С У. К. ВОЯКІВ В ЛОНДОНІ
218 Sussex Gardens, Paddington, London W. 2, England

Українська Військова Гостинниця в Лондоні

Багато українських американських воєнків, котрі знаходяться в Англії, час від часу відвідують Українську Гостинницю в Лондоні, яка була заснована Союзом Українських Канадійських Воєнків за морем і удержувана фондами Комітету Українців Канади. Щоби поінформувати американських українців про цю Гостинницю, тут подамо дещо про її заснування і провадження.

Як вже відомо, в канадійських збройних силах знаходиться около 40,000 українських воєнків і велика частина з них вже від довшого часу знаходиться в Англії. При кінці 1942 року кілька більш активних воєнків подумали, що добре було би мати свою організацію і в той спосіб винести українське ім'я перед англійський загаль. Так і зроблено.

Організацію започатковано в місті Манчестер. Тут, при допомозі кількох українських родин, які там заміщали від кінця миттєвої війни, організовано Союз Українських Канадійських Воєнків. Головним живим організатором був п'ять-старшина Богдан Панчук, бувший учитель публичної школи в Саскачевані. І в місті Манчестері відбувся перший зїзд українських канадійських воєнків за морем.

Згодом показалося, що багато більше наших воєнків знаходиться близько Лондону і тому тимчасовий заряд вирішив заснувати клуб у Лондоні. На клуб треба мати приміщення, дім. Такий дім вони там знайшли й коли Український Канадійський Конгрес, у червні 1943 року, залишив їм грошеву поміч, вони той дім перебрали в посідання. Є це перший український дім в столиці Англії — Лондоні. Дім воєнків це неабиякий здобуток, це їх рідний дім, далеко від дому, де вони, як ініціатори, можуть зійтись, забувись, поспівати а то й пошумувати разом.

Союз Українських Канадій-

ських Воєнків (СУКВ) заснований на засадах чисто українських. Там як вони відразу заявили, не грає ролі ні організаційна ні релігійна приналежність членів так довго, як член є українцем. „Нас єднає в цю організацію канадійський уніформ і українська кров. Ми боремося за свободу й український нарід". Цього гасла придержуються всі члени, яких до цього часу налічують около 3,000, розкинутих по всіх фронтах.

СУКВ має відділи в С. Штаті, в Канаді, на острові Маїтї та у Франції. До цього часу в Канаді назначено шість українських свещеників військовими капеланами; трьох греко-католиків і трьох православних. О. Капітан Савчук, український православний капелан, кілька тижнів тому виїхав до Англії, де буде давати духовну обслугу для наших воєнків, а О. Капітан Горошко, греко-католицький капелан, тепер в дорозі за море. Оба капелани будуть тісно співпрацювати з СУКВ і з рештою воєнків, які тепер повнять службу за морем.

Як сказано попередно, дім в Лондоні є удержуваний добровільними жертвами українського загалу в Канаді, виключно через Комітет Українців Канади. До цього часу Комітет видав на удержання дому около \$6,000 і постійно висилає \$500 місячно на його потреби. Є це досить поважна сума, однак КМК вірить, що як український загаль в Канаді, так і в Злучених Державах, розуміючи вагу такого осередка, шире піддержити цю справу до кінця. Це перший раз в історії, що в серці Бритійської Імперії, в Лондоні, знаходиться чисто Український Дім, над котрим, побіч Бритійського, повіває й україн-

ський жовто-блакитний стяг. Через такі осередки ми несемо перед світ українське ім'я. Адреса цього дому є така:

UKRAINIAN CANADIAN SERVICE-MEN'S ASS'N.
218 SUSSEX GARDENS,
PADDINGTON, LONDON W. 2,
ENGLAND.

До цього часу Комітет Українців Канади одержав кілька жертв від американських українців на удержання Дому, за що шире дякуємо.

Адреса Комітету в Канаді є така:

UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE
711 MCINTYRE BLDG.
WINNIPEG, MAN., CANADA.

Патронкою СУКВ Воєнків їх клубу в Лондоні є Лейді Твідсмор, жєна покійного Головного Губернатора Канади, Лорда Твідсмора. Підчас свого побуту в Канаді вона мала нагоду познайомитися з українським загалом і є добре поінформована про змагання українського народу на рідних землях.

ЗА КОМІТЕТ УКРАЇНЦІВ
КАНАДИ:
І. Я. Рурик,
головний секретар.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА.

До членів 239 відділу У. Н. С. Велике число наших хлопців та дівчат знаходиться тепер в збройних силах нашої держави. Бр. св. Юрія, 239 відділ У. Н. Союзу гордиться тим, що з його рядів вишло найбільше число старшин, підстаршин та рядових воєнків. Для вшанування їх пам'яті уряд братства бажає помістити фотографії та життєпис кожного нашого воєнка в пресі і тому просить їх рідно зайти до Тов. Горожан при 847 Н. Френклін Ст. у вівторок, дни 10 жовтня між год. 7-10 ввечір та принести фотографію воєнка і його життєпис, або все це переслати негайно поштою до головного контролера У. Н. Союзу:

W. GALLAN
1327-33 Real Estate Trust Bldg.
Philadelphia 7, Pa.

Уряд Бр. св. Юрія,
239 відділ У. Н. С.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.
Курси англійської мови.

Звертається увагу україн-

Від Українського Американського Допомогового Комітету

Над українським народом повисли жах і загибля. Пять літ війни на теренах України викликали марево голоду і благаання до цілого світу з мольбою „Поможіть". Багато наших братів і сестер стоять перед фактом загибелі. Треба бути звирем, щоб з якихнебудь політичних чи інших міркувань отягатись з поміччю нашим братам і цілому краєві. Треба бути каменюкою, чуючи мольбу голодного подати хоч крихту хліба, щоб не відзватись з поданням такої помочі.

Розуміючи вагу негайної помочі потерпілим від війни, оснувався і провадить свою роботу „Український Американський Допомоговий Комітет", відложивши набік всякі різниці в політичних, релігійних чи соціальних поглядах. Комітет рішив закликати передовсім наше громадянство, щоб не оглядаючись на ніякі політичні міркування, нічим не вимовляючись, зараже несебі поміч, яку можна дати в теперішніх умовах, з поруч з тим виносити всяким інтернаціональним і американським допомоговим організаціям „страшну ситуацію" на Україні, яка так довго не була зовсім зясована і кликати також їх до помочі нашому знищеному краєві.

Щоби дістати таку поміч від американських інституцій, українці перше мусять виявити самі свою рішучу, добру волю створити сильний „Український Американський Допомоговий Комітет", оперти на сталих членах організації і одилиць, заосмотрити його відповідними фондами, щоби комітет мав лице висказатись перед американськими інституціями, як то ми самі дбаємо про своїх.

Закликаємо тому всі українські інституції, так церковні як світські, всі братські відділи запомогових організації і поодиноких громадян ставати негайно членами „Українського Американського Допомогового Комітету".

UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
847 NORTH FRANKLIN STREET
PHILADELPHIA 23, PA.

Приготування у Філадельфії.

На зборах Злучених Відділів Українського Народного Союзу, дни 1 жовтня, всі відділи рішили односторонно сейчас вступити в активні члени. За нові відділи з малими відділовими касами платити вкладку каса Злучених Відділів.

Заходом Злучених Товариств Українсько-Американських Горожан були скликані загальні збори всіх братств і товариств дни 1 жовтня до Української Галі. Зборам проводив президент майор М. Дармограф, секретарював секретар М. Рибак. Головною точкою наради було: Потреба підтримки Українського Американського Допомогового Комітету. Проїль і завдання комітету реферували д-р Володимир Галан, Богдан Катамай і Степан Слободзян.

Після оживленої дискусії рішено повести інтензивну працю в справі Укр. Амер. Комітету серед філадельфійської громади. В тій цілі скликається

ського загалу в Джерзі Ситі, що заходами Інтернешенел Інституту зачнуться з днем 23 жовтня б. р. курси англійської мови для початкуючих і тих, що стараються дістати горожанські папери. Ближчих інформацій дає бюро Інтернешенел Інституту, 681 Берген Евена, Джерзі Ситі, Н. Дж.

Загальне Масове Всенародне Віче.

в неділю, дни 9 жовтня, в год. 1-шій попов. в Українській Галі, при 849 Н. Френклін вул.

Баганим булоб, щоби всі українські філадельфійські організації були приготовані до цього часу вступити в члени.

Виявим своє шире баганим добра для голодних на Україні, щоби пізніше ті голодні не розчарувалися в нас, ситих і одитих, як пише Іван Франко в поезії „Важке ярмо твоє":

„Важке ярмо твоє, мій рідний краю,
Нелегкий твій тягар!
Чи ждуть тобі ще треба
Поваги й блиску від будуччини.

Чи ні одного лиш тобі
благаю з неба,
Щоб з горя й голоду не
бігли геть від тебе
Твої найкращі сини".

Д-р Павло Дубас,
секретар Укр. Амер. Доп.
Комітету.

Paper Conservation

Our country does not have enough paper to meet all demands. The shortage of man-power cut down paper-pulp production in 1943, and estimates indicate an even greater pulp-wood shortage this year. Yet papers is a war material, essential both to our armed forces and to war production. We can save hundreds of thousands of tons of new paper by cutting down on needless wrapping and packing of things all of us buy.

Foreign Language Division
Office of War Information

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС СВОБОДА

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ В АМЕРИЦІ ПОВИННІ БУТИ ОБОВ'ЯЗКОВО ТАКІ КНИЖКИ, ВИДАНІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ, ДЛЯ ПІЗНАННЯ І ПОШИРЕННЯ ПРАВДИ ПРО УКРАЇНУ ТА УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД:

- 1) A HISTORY OF UKRAINE, by Michael Hrushevsky, published by the Yale University Press \$4.00
- 2) UKRAINIAN LITERATURE, Studies of the leading authors, by Prof. Clarence A. Manning \$1.50
- 3) BOHDAN, HETMAN OF UKRAINE, by George Vernadsky, published by the Yale University Press \$2.50
- 4) SPIRIT OF UKRAINE, Ukrainian Contributions to World's Culture, by D. Snowyd \$1.00
- 5) UKRAINE, AN ATLAS OF ITS HISTORY AND GEOGRAPHY, by Prof. G. W. Simpson \$0.50
- 6) UKRAINIANS IN THE UNITED STATES, by Wasyl Halich \$2.50

Замовте собі негайно всі ті книжки за \$12.00, чи ті, що їх ще не маєте, а замовлення враз з належністю шліть на таку адресу:

SVOBODA
P. O. BOX 316 JERSEY CITY, N. J.
Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

Воєнна „екзєцирка" з нагоди ювілею королеви.

Вчасі ювілею англійської королеви Вікторії придумали бізнесовці подушку, в якій встановлено машинку, що грає королівський гимн, перероблений на гимн королеві — „Гад сейв ди квін" для спонукування ювілею. Мати теперішнього англійського прем'єра Вінстона Чорчила, з американського роду лейді Рандолф, приймала раз гостей вчасі ювілею. Після вечері гості пішли на розмову до парльору, де вони оточили паню Рандолф. Щоб спонукати гостей до сядання, сама господарка сіла на своє крісло. Та заки вона перейшла до парльору, якийсь її прибічник положив на сидженню по-

душку з машинкою, що грає гимн королеві. Лейди господарка сіла, вже почала машина грати гимн. Очевидно, жєна знає пошани усі муськи. Коли господарка встала, музиканка перестала грати. Вона знову сіла і машина продовжала грати гимн. Гості знов треба було встати і сідати, доки не скінчилася мелодія гимну.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ
КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ
ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІ-
ТИ. Я ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ПОШАНУЙТЕ СЕБЕ САМОГО І СВОЮ ВЛАСНУ НАРОДНУ ПРАЦЮ В ГРОМАДЖИВСТВІ І В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНІМ СОЮЗІ, НАБУВАЮЧИ КНИЖКУ, ЩО БАГАТО З ТОЇ ПРАЦІ В НІЙ ЗІБРАНО, ЩОБ ТАКИМ ЧИНОМ ЗАЛИШИТИ ДАЛЬШИМ НАШИМ ПОКОЛІННЯМ ДОБРУ ПАМ'ЯТЬ ПРО НАШІ ІДЕАЛИ І ЗМАГАННЯ.

ОСЬ ТАКОЮ КНИЖКОЮ Є:

ДВІДЕСЯТИНА НАЛЬМАНАХІ 1894 - 1944

ВИДАНИЙ З НАГОДИ П'ЯТЬДЕСЯТЬЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

Воєнні обставини заставили У. Н. Союз видрукувати тільки дві тисячі примірників цього Альманаху. А тому, що наклад обмежений, треба спішитись з замовленнями.

Отсей Альманах є свого роду доповненням Пропамятної Книги У. Н. Союзу, виданої з нагоди 40-ліття існування цієї організації. А тим самим є він необхідним для кожного, хто цікавиться і дорожить американсько-українським життям, а зокрема діяльністю У. Н. Союзу, найстаршої народної установи в Америці. Як видно з проголошеного змісту, то в Альманасі є дуже різномодний матеріал, так, що кожний знайде в ньому щось таке, що його зацікавить, що пригадує йому його власне минуле в краю і тут в Америці, його власні мрії, його власні сумніви і його власний вклад в те, що вважаємо нашими тут культурними здобутками і допомогою нашим рідним на українських землях у їхніх змаганнях до вільного життя. В Альманасі знайдемо теж багато матеріалу, з якого пізнаємо дух нашого молодого покоління в Америці, включно з тими нашими синами, що наставляють свою грудь у боротьбі за охорону американських ідеалів.

Понад 300 сторін друку.

ЦІНА В ОПРАВІ ВСЬОГО
\$2.50

Замовляйте пишучи на таку адресу:

“SVOBODA”, 83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

ЗАВВАГА: Хто замовить разом Ювілейний Альманах і Пропамятну Книгу У. Н. Союзу, дістане обидві книжки за ціну \$3.00.

Замовлення з Канади треба платити американською валютою.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ ВАЖНА ПОДІЯ В НАШОМУ ДЕРЖАВНОМУ ЖИТТЮ, А Є НЕО НАСТУПНІ ПРЕЗИДЕНЦЬКІ ВИБОРИ, В ЯКИХ УСІ МИ, ЩО МАЄМО ГОРОЖАНСТВО, МАЄМО ВЗЯТИ ОБОВ'ЯЗКОВО УЧАСТЬ. ТА ЩОБ МИ МОГЛИ ГОЛОСУВАТИ, МУСИМО ПЕРЕДШЕ ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ. ТОМУ ПОДБАЙМО ЗАРАЗ, ТАКИ ЩЕ СЬОГОДНЯ, ЩОБИ ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ У ПРИПИСАНІМ ДЛЯ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧИНЦІ.

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ—WANT ADS

Classified Department—Bergen 4-0237—Bryant 9-0582

War Manpower Commission Employment Regulations

Essential Workers need Statement of Availability. If transferring to less essential, need U. S. Employment Service consent in addition. Critical workers also need both.

Сушні робітники обов'язані мати посвідку, що вони є до розпорядимості. При перенесенні до менше сушних робіт мусять мати крім цього згоду „Юнайтэд Стейтс Емплоїмент Сервіс“.

ПОТРІБНО МУЖЧИН

МУЖЧИН НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ... ПОМОІВАНІ ДИШВАШЕРЗ, ПАТВАШЕРЗ ПОРТЕРІ на день і ніч... SCHRAFFT'S

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

JOHN WANAMAKER... ЖІНОК ДО ЧИЩЕННЯ... PERSONNEL OFFICE 12th FLOOR 9th STREET & BROADWAY, N. Y.

КУХАРОК

Жінок заінтересованих в кухаресі... SCHRAFFT'S

ПОТРІБНО МУЖЧИН

Досвід не потрібний... ЯК ПОРТЕРІВ І РОБІТНИКІВ... ДОБРА ПЛАТНЯ ПОСТІПНА РОБОТА

FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP. 591 BROAD ST., NEWARK, N. J.

ХЛОПЦІВ до ставлення стовпів у круголіній... FEDERAL TELEPHONE & RADIO CORP.

JOHN WANAMAKER... ПОРТЕРІВ КЛЕРКІВ ДО ЗАСОБІВ ХЛОПЦІВ

ПОТРІБНО МУЖЧИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ДІВЧАТА І ЖІНКИ НЕ ТРЕБА ДОСВІДУ... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ПОТРІБНО ЖЕНЦИН... ПОТРІБНО ЖЕНЦИН

ДЕНЬ КОЛУМБА

В День Колумба звичайно віддається пошана італійському морюковому з Генуї, який відкрив Новий Світ, шукаючи короткого шляху до старого, до Азії. Але цей день дає підставу для вивчання також різних дослідників, різного походження, які уможливили заселення нового континенту.

Відкриття Америки Христофором Колумбом започаткувало великий розвиток мореплавства. Цьому великому італійському морюковому належить певне признание за його немирну вчинок. Але не треба також забувати тих, що зустрілися разом з ним через незнані океан, подляючи всю небезпечну тяжку подорож.

Те століття видало чимало славних імен дослідників Америки. Ні приналежність до якоїсь національної групи, ні місце народження, здається, не мали великого значення в ті дні. Так наприклад Каботи з Італії, а молодший народився в Англії відплили під британським прапором на шлях відкриття Північної Америки.

Сам Колумб вибрався в подорож під еспанським прапором, на засоби еспанського королівського двору, цілком не зважаючи на те, що був на службі іншої країни. Його залогу на трьох кораблях склали еспанці, португальці, італійці та, кажуть, даламатці.

ФЛЯДЕЛЬФІЯ. Федеральна суденська лавка поставила в стан обвинувачення 30 службовців підприємства Флядельфії Транс портейшн Компані за те, що вони викликали 6-денний страйк службовців у місяці серпні і тим викликали застій у перевозім руху в цілм місті.

ТАРЗАН, ч. 1053. Джунглева стратегія.

Побачивши льва, що скочив крізь виставову шибку, Тарзан шинув за ним... і побачив грозичу трагедію.

Зрозумівши, що він не зможе дійти до дитини начас, він ужив відступу.

Він сховався за паку й видав до себе крик мадри.

Лев обернувся, бо льви й мали смертельні вороги.

нього і причинялися, в той чи інший спосіб, до успіху подорожі.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від 312 отрим повідомляє всіх своїх членів, що наступні місячні збори нашого Товариства відбудуться в п'ятницю, 13 жовтня, в домі представника відділу, н. Д. Дучиловича, 117 Фронт уаши.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Тов. Вільних Козаків, від 316, відбудуться в четвер, 12 жовтня, в Народнім Домі, 831 Джозеф Еверю, в годині 8 вечір.

ДІТРОПТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від 146, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 15 жовтня, в год. 1, пополуночі, в У. А. А., 2965 Карпендер ул.

ТАМАСТОН, КОНН. Тов. Українська Спч, від 421, відбуде збори 14 жовтня, в 8 годині вечір, в Українській Галі на Проспект-у-д. Просимо всіх членів прийти на збори.

ДАРОМ

ВИШЛЕМО КОЖНОМУ ЗРАЗОК (SAMPLE) КАРПАТСЬКОГО ЧАЮ з найлішого гірського зілля, на недоматанні жолудка, печічки і широк. Велика пачка коштує 50с.

UKRAINIAN BAZAAR

170 E. 4th St., New York, N. Y.

MYRON LYTWIN & SON NEW HOME FOR SERVICES Добре відоме довголітнє похоронне заведення В НОВІМ ПРИМІЩЕННІ 801 SPRINGFIELD AVENUE, CORNER HARRISON PLACE Irvington, N. J. Phone ESsex 3-9090

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ШЛУНКА, ШКІРИ, НЕРВІВ ГЕМОРОДИ І ІНШІ ЗАПАЛЕННЯ КИТЬОЇ КИШКИ Нирок, міхура, шлуна і внутрішностей забурення. Катар і хронічні болі, біль у крижах, загальне ослаблення і хронічний ревматизм і састіку.

ДЛЯ ДОБРА НАШИХ КЛІЄНТІВ Для всіх тих, котрі зголошуются до нас у справі якогосьбудь усугні, ми маємо в себе досвідчену паню, яка є нашою асистенткою.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS 77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne Phone: BErgen 4-5989 BAyonne 3-0540

ЖОЛУДКОВІ ЗАБУРЕННЯ боляки, печінка, жовч, міхур і інші жолудково-кишкові болі мусять і повніи бути лікувані. ФЛЮОРОСКОПІЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ Х-ПРОМІННЯ \$1.00

КРОВ В ШКІРА неадути міхура й широк лікується наймодернішим й науковим методом. Наші знаряди і прилади є незвичайно докладні.

ПРОКУЛІНА й бої хребтові кишки без різання, без випалювання, без болу. Болізна відходова кишка, забрюковання крові, шлунку, прурітус (сперіяна прокуліна) і інші неадути хребти лікуються нашою даданкою всесторонньою методою.

Міа Медікал Офіс 26 HILL ST., NEWARK 2, N. J. One Block from Newark City Hall Hours: 9 A.M. to 4 P.M., 6 P.M. to 8 P.M. Tues. and Thurs.: 9 A.M. to 5 P.M. Sun., Hol.: 10 A.M. to 1 P.M.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ Марія Годованська, з роду Паркін пошукує свого брата Стефана Дармограй, родом з села Охримівки, пов. Збарж, Галичина. Перебуває деь в Канаді. Хтоби про него знав, або він сам, хай напише на адресу: MARY HODOVANSKY, 24 N. 2nd Street, Hudson, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ Гострі й хронічні неадути чоловіків і жінок — Шкіра й кров. Аналізи крові для подорожного-саїдства. Гемороїди й желані лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th St., NEW YORK CITY, Room 14. GRamercy 7-7697

ЖІНКА-ДОКТОР ДО ОБСЛУГТИ. X & Флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН і вище ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ

KANAI KAIN FUNERAL HOME 433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J. Phone: Perth Amboy 4-4646

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК заряджує погребани по ціні так низькій як ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 437 E. 5th St., NEW YORK CITY. Dignified funerals as low as \$150. Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК — на — ФІЛЯДЕЛЬФІЮ й ОКОЛИЦЮ МИХАЙЛО НАСЕВИЧ cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA. Tel. MARKET 1320 ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІ 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568 BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y. Tel.: MErose 6-6577

КУПІТЕ ВОЕННІ БОНДИ